

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอ พญาเม็งราย จังหวัด เชียงราย
ข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ เดือน กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายบุญทัน สายธิวงศ์

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ บ้านเลขที่ ๑๗๖ หมู่ที่ ๑๑ ตำบลแม่เปา อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย.

โทรศัพท์ ๐๘๓-๑๘๖๖๕๓๒ Facebook-..... Line-.....

เกิด พ.ศ. ๒๕๑๔ปัจจุบันอายุ ๕๔ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา ปริญญาตรี

สถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช

คณะ/สาขาวิชา รัฐศาสตร์

๖. อาชีพปัจจุบัน

☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่เปา

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๓๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๗ (แทน ศพก.เดิม)

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ไร่นาสวนผสม/เกษตรผสมผสาน

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๓ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

๒.๑. การเลี้ยงปลาสลิด

๒.๒. การเลี้ยงปลาน้ำจืด

๒.๓. การใช้ระบบน้ำหยดในการปลูกผักผลไม้

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๔ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๑ การประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๒ การเลี้ยงปลุสัตว์

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๓ การเลี้ยงปลาน้ำจืด

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๔ การใช้ระบบน้ำหยดในการปลูกผักและแปลงไม้ผล

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๕ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑.๑ หลักสูตร เทคโนโลยีการผลิตแบบผสมผสาน

๔.๑.๒ หลักสูตร การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชแบบวิธีผสมผสาน

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๒.๑ การเลี้ยงปลาน้ำจืด

๔.๒.๒ การใช้ระบบน้ำหยดในการปลูกผักและไม้ผล

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๓.๑ หลักสูตร การใช้สารชีวภัณฑ์กับการป้องกันและกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตร เทคโนโลยีการผลิตแบบผสมผสาน โดยยึดหลักการออกแบบพื้นที่ด้วยการจัดการเกษตรแบบทฤษฎีใหม่

การผลิตแบบผสมผสานโดยยึดหลักการออกแบบพื้นที่ตามทฤษฎีใหม่ คือ การจัดการพื้นที่เกษตรกรรมให้มีความหลากหลายของกิจกรรมการผลิต เช่น การปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และการจัดการแหล่งน้ำ โดยมีการจัดสรรพื้นที่ตามสัดส่วนที่เหมาะสม และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนและความมั่นคงทางอาหาร.

หลักการสำคัญของทฤษฎีใหม่:

- **การแบ่งพื้นที่:**

ทฤษฎีใหม่แบ่งพื้นที่ออกเป็น ๔ ส่วนหลักๆ คือ สระน้ำ (๓๐%), นาข้าว (๓๐%), ไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชไร่ พืชสวน (๓๐%), และที่อยู่อาศัย/สิ่งก่อสร้าง (๑๐%).

- **การจัดการน้ำ:**

การมีสระน้ำช่วยในการกักเก็บน้ำเพื่อใช้ในช่วงฤดูแล้ง และยังสามารถใช้เลี้ยงสัตว์น้ำได้อีกด้วย.

- **ความหลากหลายทางชีวภาพ:**

การปลูกพืชหลายชนิด และการเลี้ยงสัตว์ที่หลากหลาย ช่วยเพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ และลดความเสี่ยงจากการระบาดของศัตรูพืช.

- **การพึ่งพาตนเอง:**

เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้มากขึ้นในเรื่องของอาหาร และลดการพึ่งพาปัจจัยภายนอก.

- **ความยั่งยืน:**

การจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน ช่วยให้เกษตรกรสามารถทำการเกษตรได้ในระยะยาว และรักษาสิ่งแวดล้อม. การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการผลิตแบบผสมผสาน:

- **การใช้ปุ๋ยอินทรีย์:**

การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ช่วยลดการใช้ปุ๋ยเคมี และยังช่วยปรับปรุงคุณภาพดิน.

- **เพิ่มรายได้:**

การมีกิจกรรมการผลิตที่หลากหลาย ช่วยให้เกษตรกรมีรายได้หลายทาง และลดความเสี่ยงจากราคาผลผลิตตกต่ำ.

- **ลดต้นทุน:**

การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า และการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ช่วยลดต้นทุนการผลิต.

- **เพิ่มความมั่นคงทางอาหาร:**

การปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์หลากหลายชนิด ช่วยให้เกษตรกรมีอาหารเพียงพอต่อการบริโภค.

- **อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม:**

การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และการจัดการน้ำอย่างยั่งยืน ช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม.

- **สร้างความเข้มแข็งของชุมชน:**

การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อทำการผลิตและการตลาด ช่วยสร้างความเข้มแข็งของชุมชน.

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

๕.๑. เป็นคณะทำงานจัดทำแผนปฏิบัติงานระดับอำเภอ เพื่อเสนอให้คณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด

๕.๒. จัดการประชุม ศพก.ระดับอำเภอเพื่อเสนอความคิดเห็น ในเวที ประชุม SCD ให้มีมติแผนงานระดับอำเภอ

๕.๓. ร่วมประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด เพื่อบรรจุแผน ต่อไป

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

ตารางแผน การประชุมเพื่อเชื่อมโยงระหว่าง ศพก.และแปลงใหญ่

ไตรมาส	๑			๒			๓			๔		
เดือน	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
- ประชุมคณะกรรมการ ศพก. และแปลงใหญ่ระดับอำเภอ		↔			↔			↔			↔	
- แผนการฝึกอบรมการพัฒนาเกษตรกรผู้นำ ศพก.			↔		↔							
แผนการจัดเวที แลกเปลี่ยนเรียนรู้การพัฒนาเกษตรกรผู้นำ ศพก.										↔		

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

การดำเนินชีวิตตามแนวหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(๑) ความพอประมาณ

ไม่ทำอะไรเกินตัว ไม่มากและไม่น้อยจนเกินไป ดำรงชีวิตให้เหมาะสมกับสภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว ในการประกอบอาชีพทำนาโดยใช้แรงงานในครัวเรือนเป็นหลัก ลดการใช้สารเคมี หันมาใช้สารชีวภัณฑ์

ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เพื่อลดต้นทุนการผลิตข้าว ข้าวที่ได้จากแปลงนามาสามารถนำมาบริโภคได้ตลอดทั้งปี และปลาที่มีในบ่อ ผักที่มีในแปลง สามารถบริโภคและจำหน่ายเพื่อเพิ่มรายได้และรายจ่ายในครัวเรือนได้

(๒) ความมีเหตุผล

เมื่อมีการใช้จ่ายหรือมีการกระทำจะดูว่า เป็นไปอย่างสมเหตุสมผลหรือไม่ เช่น การประกอบอาชีพ รายได้ รายจ่าย การออม จึงต้องคำนึงถึงประโยชน์ โดยการชั่งน้ำหนักกว่าอย่าไหนกรณีไหนเหมาะสมกว่ากัน สิ่งนั้นสมควรหรือไม่อย่างไร ถ้าเป็นเรื่องสำคัญมากหรือน้อย ต้องถามความคิดเห็นของสมาชิกของครอบครัวก่อน ประมวลผลและตัดสินใจ

(๓) การมีภูมิคุ้มกัน

การเตรียมความพร้อมให้กับตนเองและครอบครัวในผลกระทบหรือการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคต เก็บออมเงินที่หาได้ไว้เสมอ ใช้จ่ายอย่างประหยัด

(๔) ความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง

การศึกษาหาความรู้อย่างไม่หยุดนิ่ง คือ พยายามศึกษาความรู้ทุกทาง เช่น จากสื่อโทรทัศน์ Youtube line Facebook วิทยุ และสื่อสิ่งพิมพ์ และองค์ความรู้จากนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร และองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพของตนเองโดยตรง และพัฒนาความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ฝึกอบรมและฝึกปฏิบัติอยู่เสมอ และนำความรู้ที่ได้มานำมาทดลองปฏิบัติในแปลงของตนเอง อีกทั้ง มีความรอบรู้จริงในอาชีพของตนเองจนเกิดความเชี่ยวชาญ รู้จักปรับเปลี่ยนและประยุกต์ใช้สิ่งต่างๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ส่งผลให้เกิดความรอบรู้ในสังคมของผู้ที่ประกอบอาชีพเดียวกัน ร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้อื่นด้วยความเต็มใจ โดยไม่หวังผลตอบแทน

(๕) ผลที่ได้รับจากการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

๑. ทำให้ตนเองและครอบครัว มีความพอดี ใช้ชีวิตด้วยความไม่ประมาท
๒. ดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมที่เกิดการเปลี่ยนแปลงบ่อยๆ ได้อย่างแข็งแกร่งและมั่นคง
๓. พัฒนา ต่อยอด ให้สังคมเกิดการเรียนรู้ เกิดการแบ่งปัน เห็นใจซึ่งกันและกัน
๔. พัฒนาชุมชนให้ไปสู่ความยั่งยืน และมั่นคงสืบไป

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

๑. ปัญหาด้านต้นทุนการผลิต เป็นความท้าทาย ให้เกิดการแก้ไขปัญหา เพราะนวัตกรรมสมัยใหม่บางอย่างเป็นสิ่งที่ทำให้เกษตรกรไม่ยอมรับ เช่นการลดต้นทุนจากการใช้สารเคมีเกษตร เป็นความพยายามส่งเสริมการลดต้นทุนนี้ด้วยการนำสารชีวภัณฑ์มาใช้ทดแทน

๒. ปัญหาจากกระบวนการความเชื่อ หรือการโฆษณาชวนเชื่อ สิ่งนี้เป็นการส่งเสริมในการปรับกระบวนการทัศน แนวคิดของเกษตรกรให้ปรับเปลี่ยนหรือบูรณาการวิธีการได้อย่างลงตัว ทำให้เห็นจริงว่าการทำเกษตรกรโดยใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีมาใช้ร่วมสามารถลดต้นทุนได้

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

๑. การใช้ระบบน้ำเพื่อการจัดการที่เหมาะสม

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอพญาเม็งราย ได้มีการใช้ระบบน้ำในแปลงเกษตร เพราะระบบน้ำมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเจริญเติบโตของพืชและการเพิ่มผลผลิต การเลือกและออกแบบระบบน้ำที่เหมาะสมจะช่วยให้พืชได้รับน้ำอย่างเพียงพอและสม่ำเสมอ ลดการสูญเสีย น้ำ และประหยัดค่าใช้จ่ายในการจัดการน้ำ โดยระบบน้ำในแปลงเกษตรที่เลือกใช้ได้แก่

๑.๑ ระบบน้ำหยด

เป็นระบบที่ให้น้ำโดยตรงที่รากพืชผ่านท่อและหัวน้ำหยด ช่วยประหยัดน้ำ ลดการสูญเสียน้ำจากการระเหย และเหมาะสำหรับพืชที่ต้องการน้ำไม่มากนัก เช่น พืชผักสวนครัว

๑.๒ ระบบน้ำแบบมินิสปริงเกอร์

เป็นระบบที่ให้น้ำในวงจำกัด เหมาะสำหรับพืชไร่ ไม้ผล หรือพืชที่ต้องการน้ำในปริมาณที่พอเหมาะ

๒. การนำ BCG Model มาใช้ใน ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

๒.๑ Bio-Economy ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอพญาเม็งราย ส่งเสริมและปลูกพืชโดยใช้สายพันธุ์ที่ดิน เช่น ฝรั่งกิมจู ฝรั่งไส้แดง สายพันธุ์ต่างๆ เพื่อจำหน่ายและขยายให้แก่เกษตรกรทั่วไป

๒.๒ Circular Economy ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรพญาเม็งราย ส่งเสริมการไหลกลับต่อซัง หวานปุ๋ยพืชสด เพื่อการปรับปรุงบำรุงดิน สร้างมูลค่าเพิ่มจากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น การทำปุ๋ยหมักและน้ำหมัก หรือการนำฟางข้าวจากท้องนา นำกลับมาใช้หมักดินเพื่อเพิ่มความชื้นของดิน ลดความแห้งของดินเมื่อกระทบกับแสงแดด

๒.๒ Green Economy ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรพญาเม็งราย ได้มีการส่งเสริมการใช้ชีวภัณฑ์ การจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน เช่นการใช้กับดักกาวเหนียว การใช้สารล่อแมลงวันทอง และส่งเสริมการลดการใช้สารเคมี หรือส่งเสริมให้ใช้ตามคำแนะนำอย่างถูกต้อง

๒) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอพญาเม็งราย มีการจัดการกับแมลงศัตรูพืช เช่น การใช้สารล่อแมลงวันทอง (Methyl Eugenol) เป็นวิธีการหนึ่งในการควบคุมแมลงวันทอง โดยใช้สารเคมีที่มีกลิ่นดึงดูดแมลงวันทองเพศผู้ให้มาติดกับดัก. สารล่อนี้จะถูกหยดลงบนวัสดุที่ใช้เป็นเหยื่อล่อ เช่น สำลี หรือผ้า แล้วนำไปวางในกับดักเพื่อล่อแมลงวันทอง.

วิธีการใช้สารล่อแมลงวันทอง:

๑. เลือกสารล่อ: ใช้สารล่อแมลงวันทอง (Methyl Eugenol) ซึ่งเป็นสารสังเคราะห์ที่มีกลิ่นดึงดูดแมลงวันทองเพศผู้.
๒. เตรียมเหยื่อล่อ: จุ่มสำลีหรือหยดสารล่อแมลงวันทอง ๑-๒ หยด ลงบนสำลี หรือวัสดุอื่นๆ ที่ใช้เป็นเหยื่อล่อ.
๓. ติดตั้งกับดัก: นำเหยื่อล่อที่เตรียมไว้ใส่ในกับดักแมลงวันทอง แล้วนำไปแขวนในบริเวณที่พบแมลงวันทองชุกชุม.
๔. หมั่นเติมสารล่อ: ควรเติมสารล่อแมลงวันทองและยาฆ่าแมลง (ถ้าใช้ร่วมด้วย) ในกับดักเป็นระยะ เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการดึงดูดแมลง.

ข้อควรระวัง:

๑. ความเข้มข้น: ควรใช้สารล่อแมลงวันทองตามอัตราส่วนที่แนะนำ เพื่อป้องกันการใช้สารมากเกินไป.
๒. ความปลอดภัย: ควรเก็บสารล่อแมลงวันทองให้พ้นมือเด็ก และหลีกเลี่ยงการสัมผัสกับผิวหนังหรือดวงตาโดยตรง.
๓. การใช้สารล่อแมลงวันทองร่วมกับวิธีอื่น: นอกจากใช้สารล่อแมลงวันทองแล้ว เกษตรกรยังสามารถใช้วิธีอื่นๆ ร่วมด้วย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมแมลงวันทอง เช่น:
 ๔. การทำความสะอาดแปลง: เก็บผลไม้ที่ร่วงหล่น หรือถูกทำลายจากแมลงวันทองไปทำลาย เพื่อลดแหล่งเพาะพันธุ์.
 ๕. การใช้แมลงศัตรูธรรมชาติ: ปลปล่อยแตนเบียนเพื่อควบคุมประชากรหนอนแมลงวันทอง.
 ๖. การห่อผลไม้: ห่อผลไม้ด้วยถุงพลาสติกหรือวัสดุอื่นๆ เพื่อป้องกันแมลงวันทองวางไข่.
 ๗. การใช้กับดัก: ใช้กับดักหลายชนิด เช่น กับดักแบบแขวน, กับดักแบบขวด, เพื่อดักจับแมลงวันทอง.

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๒.....ชนิด ประกอบด้วย

- ๑.๑) ข้าว พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑-๒-๐.....(ไร่-งาน-วา)
 ๑.๒) ไม้ผล พื้นที่ปลูกจำนวน.....๐-๐-๒๕.....(ไร่-งาน-วา)
 ๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๔.....ชนิด ประกอบด้วย
 ๒.๑) ปลาบึก จำนวน.....๑๗.....(ตัว)
 ๒.๒) ปลานิล จำนวน.....๒๕๐..... (ตัว)
 ๒.๓) ปลาตะเพียน จำนวน.....๘๐๐..... (ตัว)
 ๒.๔) ปลากะโห้ จำนวน๑๐๐.....(ตัว)
 ๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย
 ๓.๑) วัว จำนวน.....๘.....(ตัว)
 ๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย
 ๔.๑) จำนวน.....(หน่วย.....)

๑) สินค้า.....ข้าว.....มีต้นทุนการผลิต ประจำปี ๒๕๖๘ ดังนี้

ที่	รายการค่าใช้จ่าย	ต้นทุนการผลิต (เดิม) (บาท/ไร่)	เป้าหมายการลดต้นทุน (บาท/ไร่)	ผลการดำเนินงาน ดำเนินการได้
๑	ค่าเตรียมดิน			
	- ไถดะ	๒๐๐	-	๒๐๐
	- ไถแปร/ป่น	๔๕๐	-	๔๕๐
๒	ค่าเมล็ดพันธุ์	๕๖๐	๕๒๐	๔๐
๓	ค่าหยอดเมล็ดพันธุ์	-	-	-
๔	ค่าหว่านเมล็ดพันธุ์	๘๐	๗๐	๑๐
๕	ค่าปุ๋ยเคมี			
	- สูตร ๔๖ - ๐ - ๐	๕๒๐	๔๓๕	๘๕
	- สูตร ๑๖ - ๑๖ - ๘	-	-	-
	- สูตร ๑๘ - ๔๖ - ๐	๗๓๐	๖๕๕	๗๕
	- สูตร ๑๘ - ๔ - ๕	-	-	-
	- สูตร ๐ - ๐ - ๖๐	๘๓๐	๖๓๐	๒๐๐
	- สูตร ๑๖ - ๒๐ - ๐	-	-	-
๖	ค่าปุ๋ยอินทรีย์/ปุ๋ยหมัก/ปุ๋ยคอก	๕๐๐	๕๐	๔๕๐
๗	สารชีวภัณฑ์ควบคุมโรคและแมลง	๕๐	-	๕๐
๘	ค่าสารเคมีปราบศัตรูพืช	-	-	-

๙	ค่าหัวนํ้าปุ๋ย (ปุ๋ยเคมี/ปุ๋ยคอก/ปุ๋ยอินทรีย์)	๑๕๐	-	๑๕๐
๑๐	ค่าเก็บเกี่ยว (ข้าว)	๖๐๐	-	๖๐๐
๑๑	ค่าขนส่ง	๑๘๐	-	๑๘๐
๑๒	ค่านํ้าชลประทาน	๑๐๐	-	๑๐๐
๑๓	ค่าใช้จ่ายอื่นๆ (ค่าอาหารและเครื่องดื่ม)	๓๐๐	-	๓๐๐
	รวม	๕,๒๕๐	๒,๔๑๐	๒,๘๔๐

สรุป ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอพญาเม็งราย สามารถลดต้นทุน การผลิตข้าวในแต่ละรอบการผลิตได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

รวมต้นทุนการผลิต๒,๘๔๐.....บาท/ไร่

ปริมาณผลผลิต๙๕๐..... กก./ไร่ (จำหน่าย กก.ละ ๘.๕๐ บาท)

รายได้๗,๙๐๐.....บาท/ไร่

กำไร๕,๐๖๐.....บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ขายผักกูด หน่อไม้

เฉลี่ยรายได้วันละ.....๑๕๐-๓๐๐.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ..ผลไม้เช่น ฝรั่งกิมจู แก้วมังกร....

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....๕๐๐.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ...๑) ปลา

เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....๓,๐๐๐.....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ...๑) ข้าว

เฉลี่ยรายได้ปีละ.....๕๐,๐๐๐.....บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

๑. สามารถพัฒนาตนเองและอาชีพของตนเองให้ดียิ่งขึ้น

๒. พัฒนาผลผลิตของตนเองให้มีคุณภาพเป็นที่ต้องการของผู้บริโภคและตลาด

๓. สร้างรายได้ครัวเรือนเพิ่มมากยิ่งขึ้นด้วยการใช้องค์ความรู้ในการลดต้นทุนเพิ่มผลผลิตในแต่ละรอบการผลิต

๔. ได้รับการยกย่องให้เป็นเกษตรกรต้นแบบด้านข้าว

๕. เกษตรกรในชุมชนสามารถพัฒนาคุณภาพผลผลิตข้าวของตนเองได้

๖. เกษตรกรในชุมชนมีความเป็นอยู่ดีกินดีมากขึ้น

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

๑. อนุรักษ์รักษาระบบนิเวศน์ในแปลงโดยใช้สารชีวภัณฑ์ในการทำการเกษตร
๒. ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม สร้างหมอกควันด้วยการเผาพื้นที่ทางการเกษตร
๓. ป้องกันโรคและกำจัดศัตรูพืช โดยการใช้สารชีวภัณฑ์และน้ำหมักเพื่อควบคุมและกำจัดศัตรูพืช วัชพืช
- ๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)
 ๑. การจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น ฟางข้าว นำมาทำปุ๋ยหมักและอาหารสัตว์
 ๒. ดินมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น กรณีไม่เผาพื้นที่เกษตร ระบบนิเวศน์ในดินดีขึ้น
 ๓. ศพก.เป็นศูนย์ที่มีความสมบูรณ์ในทุกด้าน

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

- ๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์
 - ๔.๑.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์
 - ๔.๑.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่
 ๑. จัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอพญาเม็งราย เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ในเรื่อง การทำเกษตรผสมผสาน อย่างครบวงจร (โดยวิธีการอุทิศที่นาของตนเองเพื่อปรับปรุงเป็นศูนย์เรียนรู้และฐานเรียนรู้ต่างๆ เพื่อบริการให้เกษตรกรหรือนักเรียน ประชาชนทั่วไปเข้าปศึกษาหาความรู้ ได้ตลอดเวลา)
 ๒. เชี่ยวชาญในการบริหารจัดการศัตรูพืช โรคและแมลงในพืช โดยการใช้ชีววิธี
 - ๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้
 ๑. การบริการเป็นจุดฝึกอบรม มีศาลาเรียนรู้และองค์ความรู้ที่เหมาะสมกับเกษตรกรผู้มาเรียนรู้ เป็นจุดบริการที่มีชีวิต มีเครื่องอำนวยความสะดวก อุปกรณ์วัสดุอุปกรณ์ที่ครบครัน พร้อมให้บริการแก่เกษตรกร
 ๒. มีจุดเรียนรู้เพื่อให้เกษตรกรเข้ามาศึกษาดูงาน ด้านข้าวและเครื่องจักรกลการเกษตร การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและข้าวคุณภาพ การผลิตสารชีวภัณฑ์
 ๓. ประธานศูนย์ฯ มีความรู้สามารถเป็นวิทยากรกระบวนการได้อย่างดีเยี่ยม สามารถถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรที่เข้ามาเรียนรู้หรือศึกษาดูงานได้อย่างเข้าใจ เกษตรกรสามารถนำความรู้กลับไปใช้ได้เหมาะสม
 - ๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่
 ๑. การแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร เป็นการแก้ปัญหาแบบมีแบบแผน คือ เน้นการจัดการศัตรูพืช โรคที่เกิดจากการแปรเปลี่ยนของสภาพแวดล้อม อากาศ โดยการส่งเสริมให้เกษตรกรที่มาปรึกษาใช้สารชีวภัณฑ์ และประชาสัมพันธ์เรื่องการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช เมื่อมีโอกาส เช่น ประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสายของชุมชน กรู๊ปไลน์ เป็นต้น
 ๒. เป็นที่ปรึกษาให้แก่เกษตรกรที่เข้ามาเยี่ยมเยียน ตลอดจนรับเรื่องร้องเรียนด้านการเกษตรในพื้นที่และช่วยแก้ไขปัญหาที่สามารถแก้ไขได้อย่างเหมาะสม

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

๑. การให้บริการข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรผ่านหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน
๒. เวทีประชุมต่างๆ เช่น ประชุมประจำเดือนหมู่บ้าน หรือกำนันผู้ใหญ่บ้าน
๓. ออกหน่วยนิเทศการ ต่างๆ
๔. ให้บริการผ่าน เพจเฟซบุ๊ก กรู๊ปไลน์ เป็นต้น
๕. ให้บริการแบบตัวต่อตัว

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

๑. การขยายผลสู่ชุมชน นั้น อันดับแรกต้องมีความอดทน มุ่งมั่นที่จะสร้างตนให้เป็นต้นแบบเพื่อการขยายสู่ชุมชนเป้าหมาย

๒. ขยายผลใน ศกพ.เครือข่าย โดยการให้ปราชญ์ ศพก.เครือข่าย มาเรียนรู้ศึกษาและนำไปปฏิบัติในพื้นที่ของตน

๓. ระเบิดจากไข่แดง เมื่อจัดตั้ง ศพก.ต้นแบบในทุกตำบล เกษตรกรสามารถเข้าไปเรียนรู้และขยายผลสู่ชุมชนของตนเองได้ เป็นส่งเสริมให้เกิดผลลัพธ์ทั่วทั้งพื้นที่

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

๑. ส่งเสริมการไม่เผาพื้นที่เกษตรทุกชนิด
๒. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่
๓. ส่งเสริมให้เกษตรกรในชุมชนลดต้นทุนโดยการใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนสารเคมี

๔.๑.๘ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

๑. เป็นบทบาทที่สอดคล้องกับการทำงานในพื้นที่ คือ การเป็นผู้นำชุมชนจำเป็นต้องรอบรู้และรอบคอบในการปฏิบัติและตัดสินใจ ไม่ว่าจะเป็นการตัดสินใจในเวทีต่างๆ เกี่ยงข้องหรือไม่เกี่ยวข้องก็ตาม จำเป็นต้องมีการประชาสัมพันธ์กระจายข่าวสารและร่วมรับผิดชอบทุกเวที

๒. สามารถนำเสนอโครงการที่ดำเนินการเสนอขอรับงบประมาณ ผ่านศูนย์บริการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรได้อย่างเหมาะสมและได้รับอนุมัติงบประมาณเพื่อพัฒนาเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรที่ขาดงบประมาณสนับสนุนต่อไป

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

๑. เป็นเกษตรกรต้นแบบที่ได้รับการยอมรับ ด้านข้าว
๒. พัฒนาเกษตรกรให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ถึงแม้จะตกอยู่ในสภาวะวิกฤตก็ตาม
๓. ภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.ต้นแบบ เกษตรกรต้นแบบ
๔. ขับเคลื่อนผลงานที่ได้รับในรูปแบบของการจัดทำ ศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรแบบครบวงจร

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

นายบุญทัน สายธิวงศ์ ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

- (๑) ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอพญาเม็งราย
- (๒) ประธานแปลงใหญ่กลุ่มผู้ปลูกลำไยตำบลแม่เปา
- (๓) สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่เปา

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

เสียสละต่อส่วนรวมอยู่เสมอ มีจิตอาสาที่ช่วยเหลือชุมชน ในทุกเรื่อง เช่น การแก้ปัญหาเรื่องต้นทุนการผลิต เรื่องภัยพิบัติด้านพืช สนับสนุนองค์ความรู้ และปัจจัยในการผลิต ให้แก่เกษตรกรที่ต้องการ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนในเรื่องการทำเกษตรกรรม

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

ทำเต็มที่ในทุกวัน

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑.๑ นางสาวศศิภัฏญ์ดา บุญจับ	ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๑.๒ นางสาววัชรินทร์ ปั่นก่อ	ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๑.๓ นางสาวอาทิตยา พรหมคำอ้าย	ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๑.๔ นางสาววรัญญา ยอดแก้ว	ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๑.๕ นายพีรตณย์ ท้าวฤทธิ์	ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

กระบวนการถอดบทเรียน

๑. จัดเก็บข้อมูลจากศูนย์เครือข่ายด้านการบริการ เช่น องค์ความรู้ นวัตกรรม
๒. ประชุมคณะทำงาน สำนักงานเกษตรอำเภอพญาเม็งราย
๓. ประชุมคณะกรรมการ ศพก.และแปลงใหญ่ เพื่อถอดบทเรียน
๔. ถอดบทเรียน

เครื่องมือ

๑. อุปกรณ์เครื่องเขียน เช่น ปากกาเคมี กระดาษบรรทัด การดาษ เอ๔ เป็นต้น

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

- ไม่มี -

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

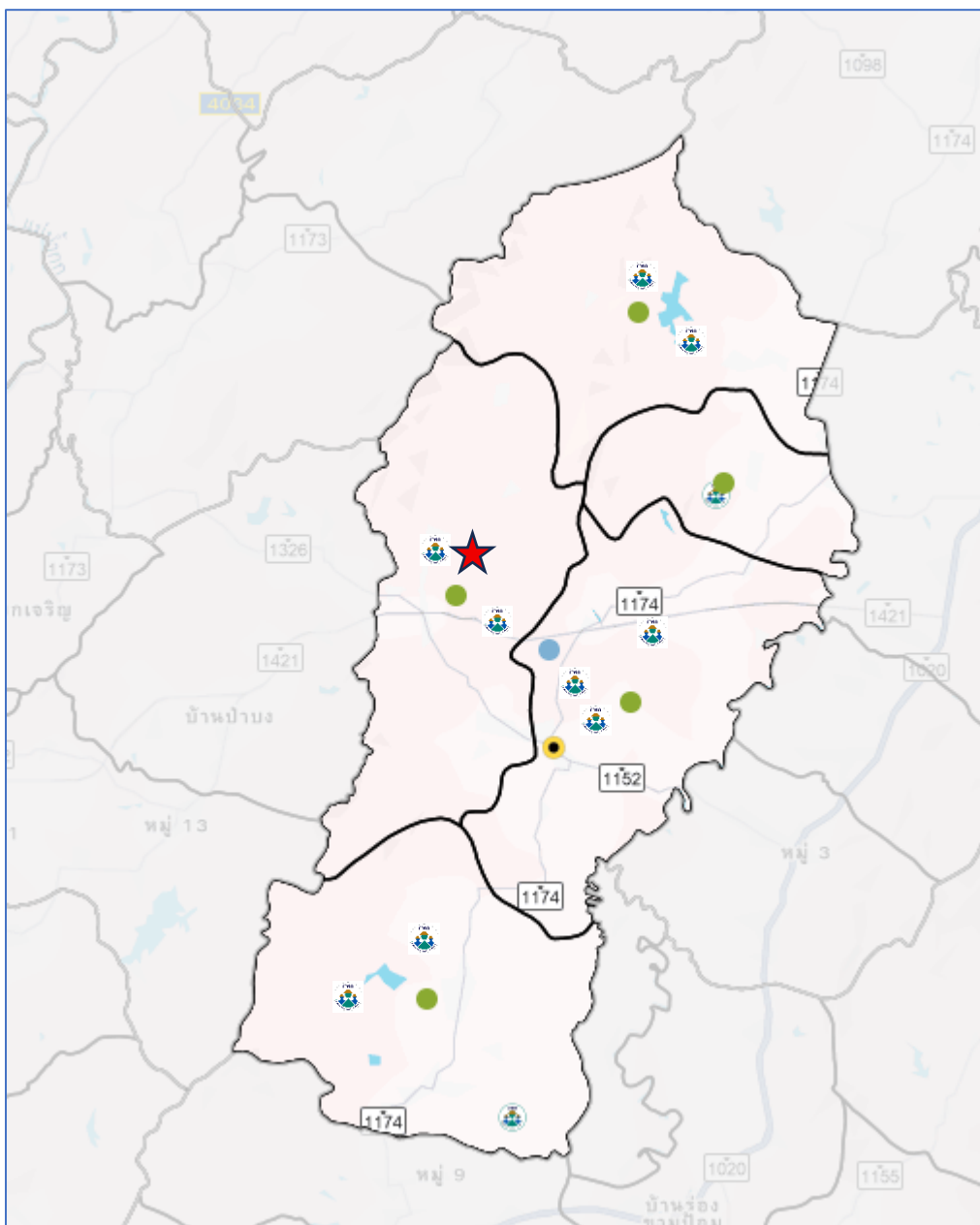
๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

แผนที่แสดงที่ตั้ง อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย

แผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่ายอำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย

รายชื่อศูนย์เครือข่ายของอำเภอพญาเม็งราย

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	หมู่ตำบล	ชื่อ-สกุล ประธานศูนย์
๑	เศรษฐกิจพอเพียงพญาเม็งราย	๑ เม็งราย	นางชนิษฐา มะโนสมบัติ
๒	ศูนย์เรียนรู้การหยุดเผาพื้นที่เกษตร พญาเม็งราย	๔ ไม้ยา	นายสมชาย อภัยกาวิ
๓	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงข้าวอินทรีย์พญาเม็งราย	๙ เม็งราย	นายอดิศักดิ์ วาทีทอง
๔	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงการผลิตลำไยคุณภาพดี	๑๓ ไม้ยา	นายสมชาย ยอดยา
๕	ศูนย์ข้าวชุมชน ม.๙ เม็งราย พญาเม็งราย	๙ เม็งราย	นายพล กันฤทธิ
๖	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงการเพาะเห็ด	๑๑ แม่เปา	นายวิโรจน์ รักษาดี
๗	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงการผลิตมะม่วงคุณภาพดีพญาเม็งราย	๑ ตาดควัน	นายชโลธร พัฒน์ทวีกิจ
๘	ศูนย์เรียนรู้แมลงเศรษฐกิจ พงษ์ศักดิ์ ผึ้งโพรงไทย	๑๑ แม่เปา	นายของ สมร่าง
๙	ศูนย์เรียนรู้ผลิตและแปรรูปผลไม้ตำบลไม้ยา	๑๘ ไม้ยา	นางสาวกฤษณา ทาแกง
๑๐	ศพก.ด้านปศุสัตว์ หมู่ที่ ๕ ตำบลเม็งราย	๕ เม็งราย	นายแสงเมือง วรรณสอน
๑๑	สวนประกายเกษตรแก้ว ม.๒ ต.ตาดควัน	๒ ตาดควัน	นายประสงค์ อินสุทะ
๑๒	ศูนย์จักรกลเกษตรและระบบน้ำ	๔ แม่ตำ	นายฐานุวัฒน์ ทองคง